

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs te Assebroek (Brugge)

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	2162
	Instelling	Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs
directeur		Sylvie DECOMMER
adres		Daverlostraat 132 - 8310 ASSEBROEK
telefoon		050-35.43.08
fax		050-37.24.90
e-mail		bs.assebroek@g-o.be
website/URL		http://WWW.BSASSEBROEK.BE
	Bestuur van de instelling	114041 - Scholengroep 25 Brugge-Oostkust te SINT-MICHIELS
adres		Rijsselstraat 3B - 8200 SINT-MICHIELS
	Scholengemeenschap	120634 - Brugge te KNOKE-HEIST
adres		Piers de Raveschootlaan 54 - 8300 KNOKE-HEIST
	CLB	114471 - CLB van het GO De Klaver
adres		Klaverstraat 49 - 8000 BRUGGE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	27/02/2012, 28/02/2012, 29/02/2012, 01/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	16/03/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Francis Vandenbroucke
	Teamleden	Marianne Hollants
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	10
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	14
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Begeleiding	15
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	18
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	19
6.1 Wat doet de school goed?	19
6.2 Wat kan de school verbeteren?	19
6.3 Wat moet de school verbeteren?	20
7. ADVIES	21
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	21

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De gemeenschapsbasisschool van Assebroek bestaat uit twee vestigingsplaatsen. Elke entiteit heeft een eigen historiek en bijzondere troeven.

De vestigingsplaats Daverlo is ingebed op een campus waar ook algemeen secundair onderwijs aangeboden wordt. Het profiel van deze vestiging wordt daarmee geassocieerd en heeft een eerder traditionele connotatie. Het lager onderwijs verloopt er overwegend vanuit een door de leraren gestuurde aanpak, wat geenszins betekent dat het lerarenteam er niet open staat voor vernieuwingen. De kinderen komen er vooral uit de omgeving of omdat hun ouders kiezen voor het gemeenschapsonderwijs.

De vestiging Paalbos heeft een profiel van kleinschaligheid en kindgerichtheid, met ruime aandacht voor de resultaten van het onderwijs. De meeste ouders kiezen voor deze school op basis van dit profiel en het leerlingenaantal stijgt er merkkelijk.

Niettegenstaande dat beide vestigingsplaatsen erg verschillend zijn, voert de school een sterk gemeenschappelijk beleid. Dit komt vooral tot uiting in de leerplangerichtheid, zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs. Beide lerarenteams voeren ook gelijktijdig en in overleg dezelfde vernieuwingen door. Dit is bijvoorbeeld het geval met taalinitiatie Frans, de werking rond gelijke onderwijskansen, het digitale schoolplatform ...

Dit gemeenschappelijk beleid vloeit voort uit een doelgericht, maar ook participatief en motiverend leiderschap. De directie geeft stapsgewijs de nodige impulsen om de schoolontwikkeling kansen te geven. Ze heeft een goed zicht op wat kwaliteitsvol onderwijs kan zijn en op de sterktes en verbeterpunten van de school. Het schoolteam waardeert haar aanpak en geeft collegiaal een invulling aan de genomen beleidsopties.

De vorige doorlichting dateert van 2008 en resulteerde in een gunstig advies. De beleidskracht van de toen nieuwe directie en de bereidheid van het team om gezamenlijk school te maken waren daarvoor sterk bepalende factoren. In de voorbije vier jaar is de school duidelijk geëvolueerd en is op diverse terreinen vooruitgang geboekt.

De inspectie onderzocht tijdens deze schooldoorlichting in welke mate in het kleuteronderwijs de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie voldoen aan de verwachtingen van de overheid. In het lager onderwijs focuste de doorlichting op de leergebieden wiskunde, wereldoriëntatie en sociale vaardigheden. Daarnaast onderzocht de inspectie de kwaliteit van de ondersteunende processen 'leerbegeleiding' en 'sociaal-emotionele begeleiding' van de leerlingen en deed ze een onderzoek naar het algemeen beleid van de school.

Het kleuteronderwijs is in beide vestigingen eigentijds en dynamisch. Het onderwijs wordt aangeboden binnen voor de kleuters boeiende thema's. De planning van de leraren is doelgericht, maar ook de kleuters zelf krijgen kansen om hun inbreng te hebben in de aard en inhoud van de activiteiten. De leraren hechten veel belang aan hoe de kleuters zich voelen en of ze voldoende betrokken zijn bij de activiteiten. Ze streven in en over de verschillende leergebieden naar een evenwichtig aanbod en ze bewaken het overzicht op korte en op lange termijn. Het leerplan is daarbij het referentiekader. Wanneer ze merken dat hiaten in het onderwijsaanbod dreigen te ontstaan, zorgen ze voor de nodige bijstellingen.

De leraren hebben aandacht voor de vorderingen van de individuele kleuters en bieden ondersteuning als kinderen dreigen vertraging in de ontwikkeling op te lopen of moeilijkheden ondervinden. Het ontbreekt nog aan afspraken om de ontwikkeling van de kleuters systematisch op te volgen en om de evolutie van de kinderen op langere termijn in kaart te brengen.

De kleuterleidsters vormen een hecht team over de vestigingsplaatsen heen en overleggen vaak zowel op formele als informele wijze. Dit geeft vertrouwen dat de opvolging van de kleuters in de toekomst op meer systematiek zal steunen.

Er zijn garanties dat de leerlingen van het lager onderwijs in voldoende mate de eindtermen voor wiskunde bereiken. De resultaten op het einde van de basisschool, de frequente evaluatie, de leerlingbegeleiding en (bijsturingen in) het onderwijsaanbod zijn daarvoor indicatief. In de vestiging Daverlo ligt het accent echter op een technisch-cognitieve benadering en is er weinig aandacht voor de levensechtheid en toepassingsmogelijkheden van wiskunde. Dit is een werkpunt voor de school.

Het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie en eindtoetsen garanderen dat de eindtermen voor dit leergebied voldoende bereikt worden. Het leerdomein techniek scoort minder, maar het team neemt doelgerichte maatregelen om hieraan te verhelpen. In de vestiging Daverlo kan het team bijkomende inspanningen leveren om wereldoriëntatie meer thematisch en in samenhang met andere leergebieden aan te bieden. Meer variatie in werk- en groeperingsvormen kan bovendien het leerproces nog beter accentueren.

De school heeft aandacht voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden bij de kinderen. Recent koos de school om daar geen afzonderlijke lessen meer aan te wijden, maar dit op een geïntegreerde wijze na te streven. Het is positief dat de school dit systematisch aftoetst aan de eindtermen. Een evaluatie van de doeltreffendheid van de gewijzigde aanpak is voorzien voor het einde van het schooljaar.

De begeleiding van leerlingen is goed. Dit is het geval voor zowel leer- als sociaal-emotionele problemen. De leraren vervullen hun rol als verantwoordelijke voor de eerstelijnszorg. In het lager onderwijs van de vestiging Daverlo kan die eerstelijnszorg nog systematischer verlopen. De ondersteuning tijdens de lestijden gelijke onderwijskansen is gevarieerd en doelgericht.

Voor leerlingen met grotere noden of behoeften neemt de school diverse en gepaste maatregelen met het oog op een optimale begeleiding. Dit wordt gecoördineerd en begeleid door de zorgcoördinator. Zij fungeert eveneens als interne deskundige en staat in voor de contacten met externen. De school spant zich in om ouders zo goed als mogelijk te betrekken in het zoeken naar gepaste begeleidingsmaatregelen.

De huidige schooldoorlichting wordt afgerond met een gunstig advies voor verdere erkenning en financiering.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
wiskunde
wereldoriëntatie
sociale vaardigheden

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Socio-emotionele begeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het onderwijs voor Nederlands wordt **geïntegreerd** aangeboden in thema's die zich richten op de leefwereld en interesses van de kleuters.
- Voor de uitwerking van elk thema inventariseren de leraren hun eigen ideeën en suggesties van de kleuters in een planningsdocument. Ze koppelen aan elk van de voorziene activiteiten de dominante **leerplandoelen**. Ze hebben daarbij gerichte aandacht voor doelen van onder meer Nederlands.
- De leraren polsen binnen elk thema expliciet naar wat de kleuters willen weten en doen. Ze afficheren de geplande activiteiten op een projectbord. Dit is stimulerend voor de betrokkenheid en leergierigheid van de kleuters.
- De nagestreefde leerplandoelen voor Nederlands worden in overzichtsjijsten geturfd. In die overzichten is er een onderscheid tussen doelen voor de verschillende leeftijdsgroepen. Die werkwijze laat de leraren toe zicht te krijgen op welke doelen in de loop van het schooljaar al dan niet aan bod kwamen. Dit leidt tot de nodige bijstellingen en een doelgericht en gradueel onderwijsaanbod in en over de thema's.

- Doelen van routineactiviteiten zoals onthaal en kringgesprekken worden ook in de turflijsten opgenomen.
- De leraren zijn doorgaans goed vertrouwd met het leerplan.
- Bij de overgang naar een volgend schooljaar geven de leraren de geturfde doelenlijsten aan de titularis van de volgende groep.
- Doorgaans is er een vlotte **klasorganisatie** met een goede afwisseling tussen geleide activiteiten, werken in deelgroepen, keuzeactiviteiten en een gedifferentieerde benadering.
- De **klasinrichting** en het aanbod van materialen dragen bij tot de taalontwikkeling.
- Per thema maken de leraren een lijst met de na te streven **woordenschat**.
- De aandacht voor **auditieve training** en voor talige impulsen in luisterhoeken kan nog verhogen. Er zijn wel plannen om de taalleeromgeving beter in kaart te brengen en om uit die analyse tot bijstellingen te komen.
- De leraren van de jongste kleuters maken intens gebruik van een stimulerend onderwijsleerpakket met grote aandacht voor taalverwerving. In de andere groepen laten de leraren zich occasioneel inspireren door handleidingen, info uit nascholingen, tips die ze van internet halen ...
- Het aanbod in de boekenhoek wordt aangepast aan het thema. De leraren maken vaak gebruik van **verhalen**, klaspoppen, verteltassen of -koffers, poppen(kast), een verteltheater ... om de passieve en actieve taalbeheersing te stimuleren.
- In het kleuteronderwijs geven de leraren een gepaste invulling aan schoolactiviteiten zoals de gedichtendag of de jeugdboekenweek.
- De kleuterleidsters maken werk van het informeren van de **ouders** over het aanbod, zowel vóór de uitwerking als bij de afsluiting van het lopende thema. Dit stimuleert de samenhang tussen de leef- en leerwereld van de kinderen.
- Het geheel van het onderwijsaanbod is dynamisch en actueel.
- De leraren hebben ruime aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters als belangrijke leervoorwaarde.
- De leraren peilen naar de vorderingen van de kleuters in hun groep en leggen dit vast in **observatielijsten**. Dit is bijvoorbeeld het geval voor uitspraak, kleurenkennis, auditieve discriminatie, rijmwoorden ... De vaststellingen leiden regelmatig tot gerichte interventies bij kleuters die minder goed scoren. Het ontbreekt echter nog aan criteria over frequentie, inhoud en normering van deze observaties. Die steunen nog te eenzijdig op de ervaring en de intuïtie van de leraren. Er is op schoolniveau ook geen kindvolgsysteem waarin individuele vorderingen overzichtelijk vastgelegd worden. Dit wordt ten dele gecompenseerd door overgangsgesprekken.
- De kleuterleidsters maken werk van hun **eerstelijnszorg** en geven de kleuters met particuliere of momentane noden een gepaste ondersteuning of individuele benadering tijdens de reguliere activiteiten.
- De leraren van de grootste groepen worden gedurende een aantal lestijden **ondersteund** door GOK-leraren, door een ambulante leerkracht en/of de door de kinderverzorgster. Tijdens die lestijden is er vaak een meer individuele benadering of begeleiding of worden de kinderen in kleinere groepjes begeleid.
- Bij de oudste kleuters peilt de school naar de leesvoorwaarden.
- In dezelfde groepen zijn er ook integratieactiviteiten met het eerste leerjaar. Die hebben vooral sociaal-emotionele bedoelingen.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Het onderwijs voor wereldoriëntatie wordt **geïntegreerd** aangeboden in thema's die zich richten op de leefwereld van de kleuters. Die thema's staan vaak in relatie met de jaarkring of met actuele interesses bij de kleuters. Ze bieden kansen om boeiende wereldoriënterende activiteiten te plannen.
- Voor de uitwerking van elk thema inventariseren de leraren hun eigen ideeën en suggesties van de kleuters in een planningsdocument. Ze koppelen aan elk van de voorziene activiteiten de dominante **leerplandoelen**. Ze hebben daarbij gerichte aandacht voor doelen van onder meer wereldoriëntatie.
- De leraren polsen binnen elk thema expliciet naar wat de kleuters willen weten en doen. Ze afficheren de geplande activiteiten op een projectbord. Dit is stimulerend voor de betrokkenheid en leergierigheid van de kleuters.
- De nagestreefde leerplandoelen wereldoriëntatie worden in overzichtslijsten geturfd. In die overzichten is er een onderscheid tussen doelen voor de verschillende leeftijdsgroepen. Die werkwijze laat de leraren toe zicht te krijgen op welke doelen in de loop van het schooljaar al dan niet aan bod kwamen. Dit leidt tot de nodige bijstellingen en een doelgericht en gradueel onderwijsaanbod in en over de thema's.
- Doelen van routineactiviteiten en attitudinale doelen worden ook in de turflijsten opgenomen. Daarbij is er vaak aandacht voor zelfsturing, zelfredzaamheid en het sociaal functioneren.
- Bij de overgang naar een volgend schooljaar geven de leraren de geturfdde doelenlijsten naar de titularis van de volgende groep.
- Doorgaans is er een vlotte **klasorganisatie** met goede afwisseling tussen geleide activiteiten, werken in deelgroepen, keuzeactiviteiten en een gedifferentieerde benadering.
- De **klasinrichting** en het aanbod van materialen dragen bij tot een verkenning van de leefwereld van de kleuters. De leraren doen geregeld een beroep op de kleuters en hun ouders om materialen in verband met het thema naar de klas mee te brengen. De leraren zelf maken regelmatig gebruik van nieuwe media om de aanschouwelijkheid te verhogen.
- De leraren voorzien leeruitstappen in verband met de thema's als daarvoor in de schoolomgeving kansen zijn.
- Het kleuterteam maakte afspraken over de tijdsvoorstellingen, het kalendergebruik en de gradatie daarin over de groepen heen.
- Er is aandacht om het ruimtelijk inzicht en de oriëntatie bij de kleuters te bevorderen. Begrippen in dit verband worden vaak in samenhang met activiteiten van taal of lichamelijke opvoeding aangebracht.
- Een aantal thema's focussen expliciet op inhouden van het leerdomein natuur. Dit domein komt ook in andere thema's ruim aan bod. In de vestigingsplaats Paalbos hebben de kleuters een eigen moestuintje. In dezelfde vestiging is er jaarlijks een thema rond milieu en natuurzorg.
- Binnen en over de thema's heen is er ruime aandacht voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden. Sommige projecten focussen nadrukkelijk op het leerdomein 'mens'.
- Eén van de schoolprioriteiten voor dit schooljaar is het leerdomein 'techniek'. De leraren werken activiteiten uit om hier meer bewust mee om te gaan. Ze koppelen dit aan de leerplandoelen. Ze delen deze voorbereidingen op het digitale schoolplatform. Dit getuigt van een onderlinge openheid en een bereidheid om van elkaar te leren. Er is een afzonderlijke techniekcoach voor het kleuteronderwijs.
- Het geheel van het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie is dynamisch en actueel.

- De leraren hebben ruime aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters als belangrijke leervoorwaarde.
- De leraren peilen naar de vorderingen van de kleuters in hun groep en leggen dit vast in **observatielijsten**. Dit is bijvoorbeeld het geval voor kleurenkennis of aspecten van zelfredzaamheid ... De vaststellingen leiden regelmatig tot gerichte interventies bij kleuters die nog minder vaardig zijn. Het ontbreekt echter nog aan criteria over frequentie, inhoud en normering voor deze observaties. Die steunen nog te eenzijdig op de ervaring en de intuïtie van de leraren. Er is op schoolniveau ook geen kindvolgsysteem waarin de vorderingen overzichtelijk vastgelegd worden.
- De kleuterleidsters maken werk van hun **eerstelijnszorg** en geven de kleuters met particuliere of momentane noden een gepaste ondersteuning of individuele benadering tijdens de reguliere activiteiten.
- De leraren van de grootste groepen worden gedurende een aantal lestijden **ondersteund** door GOK-leraren, door een ambulante leerkracht en/of de kinderverzorgster. Tijdens die lestijden is er vaak een meer individuele benadering of begeleiding of worden de kinderen in deelgroepjes begeleid.
- De kleuterleidsters geven collegiaal een invulling aan de genomen beleidsopties en de directie volgt dit op.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering: er zijn garanties dat de eindtermen van wiskunde door de meeste leerlingen in voldoende mate bereikt worden. In de eerste vestigingsplaats kunnen bijkomende inspanningen geleverd worden om het wiskundeonderwijs levensechter te maken en om de eerstelijnszorg nog meer te enten op een systematiek.

- De voornaamste **leidraad** voor het wiskundeonderwijs is een **leerstofpakket** dat conform is aan de eindtermen en een graduele opbouw in de hand werkt. De leraren verwijzen in hun dagelijkse voorbereiding naar de handleiding bij dit pakket, maar soms zijn het overwegend de werkboekjes van de leerlingen die het aanbod bepalen.
- Er wordt tijdens de lessen wiskunde slechts occasioneel gestreefd naar samenhang met andere leergebieden.
- Er zijn schoolafspraken over de **leertijd** voor wiskunde. De leraren houden zich hier aan. In de laagste klassen houden leraren rekening met de spanningsboog van de kinderen en duren de lessen van wiskunde veelal maar een halve lestijd. Leraren lassen soms bewegingstussendoortjes in om de concentratie op peil te houden.
- In de meeste klassen voorzien de leraren **extra werkbundels** om de leerstof van getallen en bewerkingen verder in te oefenen. In veel gevallen zijn dit kale rekensommen die als doel hebben om rekentechnieken verder in te oefenen.
- In de eerste vestigingsplaats valt het op dat de lessen rond '**problemen oplossen**' die in de methode voorzien zijn regelmatig (gedeeltelijk) wegvallen en/of klassikaal behandeld worden.
- De twee voorgaande vaststellingen hypothekeren de werkelijkheidsgerichtheid en levensechtheid van het wiskundeonderwijs en verenigen dit soms tot het inoefenen van technisch-cognitieve vaardigheden.
- De domeinen **meten en metend rekenen** worden sinds kort meer gebundeld in afzonderlijke pakketten. Die keuze is ingegeven vanuit de ervaring dat de leerinhouden door een al te versnipperde aanpak in de tijd onvoldoende beklifden.
- Recent is de aanpak van het klokkezen grondig gewijzigd. Dit steunt op een actuele visie van de pedagogisch begeleiding.
- Het gebruik van de scheurblokken die deel uitmaken van de methode is erg gevarieerd. In sommige groepen benutten leraren dit als sporadische uitlooptaken. In andere groepen leidt dit tot een meer gedifferentieerde aanpak.

- **Differentiatie** komt vooral voor in de vestiging Paalbos waar leerlingen tijdens de vrije werktijd vorderen op eigen tempo en niveau. Daar is de frontale sturing binnen de wiskundelessen minder sterk en komen partner- en groepswork merkelijk meer voor. Realistische contexten vormen er ook meer het uitgangspunt en doel van onderwijs.
- Bij de overstap naar een volgend leerjaar zijn er overgangsgesprekken met als doel zicht te krijgen op het peil en de noden van de afzonderlijke leerlingen.
- Twee maal per jaar leggen de leerlingen genormeerde testen af van het **kindvolgsysteem**. De resultaten hiervan worden centraal en digitaal bijgehouden, maar het beeld van de vorderingen is op langere termijn minder goed zichtbaar. De begintesten van het kindvolgsysteem komen soms te vroeg na de grote vakantie waardoor de resultaten minder goed zijn omdat de tijd te beperkt was om de leerstof van het voorgaande schooljaar op te frissen.
- De leraren maken gebruik van een onthoudboekje waarin de essentie van de leerstof voor de kinderen overzichtelijk wordt.
- De school heeft goede afspraken voor de topsportleerlingen die soms wiskundelessen missen. Tijdens hun afwezigheid wordt in de regel geen nieuwe leerstof aangebracht en zijn er geen toetsen.
- Leraren geven doorgaans een invulling aan de **eerstelijnszorg** tijdens de wiskundelessen. De kwaliteit en systematiek steunt vooral op eigen inzicht. Er zijn geen schoolafspraken over hoe die zorg vorm kan krijgen of gestimuleerd kan worden. Doorgaans is die eerstelijnszorg in de vestiging Paalbos sterker omdat de zelfsturing van de kinderen en de gedifferentieerde aanpak door leraren groter is. De verantwoordelijkheid voor het leerproces ligt daar meer bij de leerlingen en ze maken ook meer gebruik van autocorrectief materiaal. Door gevarieerde werk- en groepeeringsvormen kunnen leraren zich beter concentreren op de leerlingbegeleiding.
- Naargelang de groepsgrootte krijgen de meeste klastitularissen wekelijks twee lestijden ondersteuning door een **GOK-leerkracht**. Een belangrijk deel van die ondersteuning gaat naar wiskunde. Meestal spreken beide leraren vooraf af wat ze tijdens die lestijden zullen doen, maar soms gebeurt dit op het moment zelf waardoor er geen optimale voorbereiding is. Veelal is er tijdens die GOK-lestijden een meer individuele begeleiding, worden momentane leermoeilijkheden geremedieerd en/of worden niveaugroepjes gevormd.
- Voor grotere rekenproblemen raadplegen de leraren de **zorgcoördinator**. Beiden zoeken in overleg naar oplossingen of naar een specifieke aanpak met sticordimaatregelen zoals een inperking van het aantal oefeningen of het gebruik van hulpmiddelen zoals een 'tafelkaart'. In de regel worden de ouders betrokken bij dergelijke keuzen.
- De school kiest ervoor om externe hulp tijdens de lestijden te beperken tot een aanvaardbaar minimum. Als dit toch noodzakelijk lijkt, streeft de school ernaar om minstens op de hoogte te zijn van wat er tijdens die hulpverlening gebeurt.
- De leraren spannen zich in om **zicht** te krijgen **op de leervorderingen** voor wiskunde. Daarvoor maken ze gebruik van de methodegebonden toetsen, de testen van het kindvolgsysteem en eigen bijkomende toetsen die veelal peilen naar de beheersingsgraad van kleine tussenstappen. Dit laatste is ingegeven vanuit de bekommernis om alle leerlingen op peil te houden en bij te sturen waar dit nodig is.
- Voor sommige leerlingen die een differentiële aanpak krijgen, maken de leraren aangepaste toetsen.
- Er is een schoolafpraak om na de testen van het kindvolgsysteem **foutenanalyses** te maken. Sommige leraren gaan daarmee verder en grijpen de resultaten en analyses aan om differentiatie in leerinhouden en werkvormen te voorzien.
- De **rapportering** voor wiskunde is cijfermatig. Er is een cijfer voor de verschillende leerdomeinen. Er is voor die domeinen een onevenredigheid in het aantal te behalen punten: het leeuwendeel gaat naar getallen en bewerkingen. De rapportering in Het Paalbos geeft een meer genuanceerd beeld door ook info te vermelden over

leerinhouden, het verwachte minimum en door toekomstgerichte studietips toe te voegen.

- De evaluatie van de vorderingen binnen wiskunde peilt meestal naar het product. Vooral in de eerste vestiging ligt de klemtoon op het beheersen van technisch-cognitieve vaardigheden ten nadele van het kunnen toepassen van wiskunde in levensechte situaties.
- De school voorziet in voldoende **middelen** om het wiskundeonderwijs naar behoren te laten verlopen. Het onderwijsleerpakket is het voornaamste uitgangspunt. De mogelijkheden met digitale borden worden ten volle benut en biedt in veel gevallen een meerwaarde.
- De meeste leraren maken geregeld gebruik van ondersteunende **materialen** zoals rekendozen, (digitale) klokken, splitskaarten ... In de vestiging Daverlo is de software die voorhanden is weinig gebruiksklaar.
- Voor metend rekenen zijn er op klasniveau voldoende materialen. Op schoolniveau is er geen gezamenlijk beheer van meetapparatuur of zijn er geen afspraken over referentiematen.
- De school heeft **aandacht voor de resultaten**. Ze tekent in op genormeerde eindtoetsen om zicht te krijgen op de opbrengst van haar wiskundeonderwijs voldoet. De gewijzigde aanpak van meten en metend rekenen is een gevolg van de analyse van de resultaten van die toetsen.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering: de school boekte voor wereldoriëntatie een merkelijke vooruitgang sinds de vorige doorlichting. Er zijn voldoende garanties dat het aanbod conform de eindtermen en het leerplan is en dat de school bijstuurt waar dit nodig blijkt. In de vestigingsplaats Daverlo kan nog meer aandacht gaan naar leerprocessen en gevarieerde werk- en groeperingsvormen die dit in de hand werken. Het zou goed zijn dat de school streeft naar een eenduidige visie op en afspraken over de evaluatie- en de rapporteringspraktijk.

- Tijdens de schooldoorlichting van vier jaar geleden bleek dat de school weinig garanties kon geven dat het **onderwijsaanbod** voor wereldoriëntatie in overeenstemming met het leerplan was. De voorziene **leertijd** was ook beperkt.
- De school koos daarna om een uniform **onderwijspakket** in te voeren. Naar verluidt bleek dit weinig ruimte te laten om nog een eigen inbreng toe te voegen. Sinds dit schooljaar zijn er voor beide vestigingen nieuwe leerpakketten ingevoerd.
- In de eerste vestigingsplaats steunt men vooral op een **basispakket** zonder uitbreiding van het meer thematische aanbod. Daardoor zijn de leerinhouden er overwegend **cursorisch** opgebouwd, vooral in de bovenbouw. De leraren besteden hieraan ook veel tijd. In Het Paalbos koos men voor een methode die minder tijdsinvestering vraagt voor dat cursorische aanbod en zijn er meer thematische **klas- en schoolprojecten**.
- De afspraken over de te besteden lestijden voor wereldoriëntatie worden gerespecteerd.
- Er is in grote lijnen een evenwichtige aandacht voor de **diverse leerdomeinen**. Voor verkeer en mobiliteit kunnen bijkomende afspraken ervoor zorgen dat het aanbod gegarandeerd blijft. De respectieve leraren steunen in meerdere of mindere mate op het eventuele aanbod uit de methode, op leerwandelingen en/of op eigen inzichten.
- In beide vestigingsplaatsen wordt het aanbod van wereldoriëntatie geturfd in doelenlijsten op basis van het leerplan. Dit biedt **garanties** dat het leerplan voldoende gerealiseerd wordt. Leraren zorgen voor de nodige bijsturingen wanneer ze merken dat bepaalde doelen minder aanbod kwamen.

- In de vestiging Paalbos zijn de kinderen tijdens de lestijden wereldoriëntatie gegroepeerd in graadsklassen. De leraren voorzien er een dubbel jaarprogramma en zorgen in de combinatiegroep voor de nodige graduele opbouw wanneer dit nodig is.
- In nagenoeg alle klassen voorzien de leraren tijd om de **actualiteit** onder de aandacht van de kinderen te brengen. Dit varieert van kennisname van het dagelijks jeugdjournaal tot actieve verwerking van bepaalde items.
- Dit schooljaar heeft het team een verhoogde aandacht voor het leerdomein **techniek** die ze in hun klaspraktijk integreren. Dit is het gevolg van hiaten in het vorige onderwijsleerpakket en mindere resultaten op de genormeerde toetsen. De nieuwe aanpak zal in een volgend stadium geëvalueerd worden.
- Leerlingen die meer aankunnen worden gedurende enkele lestijden gehergroepeerd in de 'regenboogklas'. Ze krijgen er een extra aanbod en uitdaging met activiteiten die onder meer aanleunen bij doelen van wereldoriëntatie.
- De school heeft een traditie om tweejaarlijks voor elke graad geïntegreerde **meerdaagse werkperiodes** te organiseren. De inspanningen daarvoor zijn lovenswaardig. Een belangrijke kanttekening is dat een deel van de kinderen niet mee gaat en op school een alternatief programma krijgt. De vraag stelt zich om voor- en nadelen tegenover elkaar af te wegen.
- Binnen de uitwerking van thema's en projecten is er doorgaans in de vestiging Het Paalbos meer interactie, ruimte voor **inbreng van de leerlingen**, een meer procesmatige benadering en zelfsturing met toepassing van principes van het coöperatief leren. In de hoofdschool overweegt tijdens de lestijden wereldoriëntatie vaak een frontale benadering met onderwijsleergesprekken tussen leraren en individuele leerlingen.
- In alle klasgroepen voorzien de leraren **leeruitstappen** in verband met de thema's. De mogelijkheden uit de (onmiddellijke) omgeving worden daarbij vaak goed benut.
- Elke groepsleraar organiseert individuele 'kindercontacten'. Ze peilen daarmee naar wat kinderen goed kunnen, graag doen of wat ze willen tonen. Dit levert waardevolle info op waarop ze occasioneel inspelen.
- Er is een tendens om de leervorderingen binnen wereldoriëntatie breder te **evalueren**. Dit is bijvoorbeeld het geval met de toetsen vanuit de methode waarin een onderscheid gemaakt wordt tussen vragen met gesloten en met open boek of vragen die peilen naar respectievelijk kennis en vaardigheden. Er is echter nog geen schoolvisie op alternatieve evaluatiewijzen. Toch zijn er particuliere voorbeelden van goede praktijk waarbij leraren observaties of persoonlijke werkstukken benutten als middel om te evalueren.
- De vorderingen voor wereldoriëntatie worden in het **rapport** weergegeven met één globaal cijfer. Het maximale aantal punten staat niet in verhouding tot de leertijd voor dit leergebied. In de tweede vestiging geven de leraren in het rapport meer info over de leerinhouden en over de procesmatige verwerving van dat aanbod.
- De school heeft plannen om zich in de toekomst te bezinnen over de rapportering. Het zou goed zijn om dit te laten voorafgaan door een visieontwikkeling op en afspraken over een brede evaluatie.
- In de klassen zijn de **tijds- en ruimtekaders** conform het leerplan. Soms kunnen ze nog beter benut worden als permanente verwijzers en dynamische referentiekaders.
- De leraren spannen zich in om het onderwijs **aanschouwelijk** te maken. Beeldmateriaal uit de methodes, het internet en de digitale borden worden frequent gebruikt.
- Elke leraar beschikt over een klasbudget om in de nodige materialen te kunnen voorzien voor bijvoorbeeld de technieklessen.
- In beide vestigingen is er een **techniekklas**. De uitbouw ervan zit nog in een prille beginfase. Het zou goed zijn om bij de evaluatie van de inspanningen om techniek te implementeren expliciete aandacht te hebben voor een praktische en duurzame uitbouw en gezamenlijk beheer van die lokalen en materialen.

- Leraren volgden **bijscholingen** en kregen informatie rond techniek. Er zijn techniekcoaches aangesteld en alle leraren verbonden zich ertoe om technieklessen uit te werken en de voorbereidingen ervan met elkaar te delen. Het leerplan is daarbij in sterke mate een richtinggevend referentiekader. Dit alles getuigt van een gezamenlijke strategie en professionele aanpak.
- De leraren geven collegiaal een invulling aan de genomen **beleidsopties** in verband met wereldoriëntatie (invoering methodes en leerplanbewaking). De directie volgt dit ook op.

3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

Motivering: de school is nog zoekende hoe ze op systematische manier kan garanderen dat ze voldoende aandacht heeft voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden bij haar leerlingen. De inspanningen die ze levert om dit te conformeren aan de eindtermen zijn lovenswaardig, maar het werk is nog niet af.

- De school koos als thema van het gelijke onderwijskansenbeleid voor ‘sociaal-emotionele ontwikkeling’. Als concreet actiepunt voerde ze een leerpakket in met als doel die vaardigheden op systematisch manier kansen te geven. De ervaringen daarmee waren niet zo positief. De leraren ervoeren dat dit beter op een **geïntegreerde manier** kon benaderd worden dan tijdens afzonderlijke lessen. De lessenreeksen sociale vaardigheden zijn sinds dit schooljaar afgevoerd.
- Sinds kort turven de leraren wanneer ze voor sociale vaardigheden doelen nastreven. Die **doelenlijsten** zijn gebaseerd op de eindtermen. Diezelfde werkwijze wordt gevolgd voor de andere leergebiedoverschrijdende thema’s leren leren en ICT. Momenteel bevindt de school zich nog in de fase van inventarisatie op klasniveau. Dit loopt nog niet lang genoeg om op schoolniveau conclusies te kunnen trekken. De leraren zijn wel tevreden over de gewijzigde aanpak. Het turven wordt door de directie opgevolgd. Het is de bedoeling om tegen het einde van het schooljaar de nieuwe **werkwijze te evalueren** en zo nodig bij te sturen en/of bijkomende afspraken te maken.
- De leraren illustreren doorgaans een positieve **grondhouding** en gaan in op occasionele situaties om bij de leerlingen aandacht te vragen voor de sociale vaardigheden. In de administratieve vestiging is het duidelijk dat de school evolueert van een overwegend cognitieve gerichtheid naar een school die aandacht heeft voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling.
- De leraren getuigen dat het sociale aspect in de onderwijsleerpakketten van Nederlands en van wereldoriëntatie ruimschoots kansen krijgt.
- De school voorziet diverse **specifieke thema’s** en **preventieve initiatieven** met als doel de sociale vaardigheden kansen te geven en een stimulerend leefklimaat te creëren. Illustratief hiervoor zijn het werken rond gevoelens, de ‘vriendjesweek’, preventie rond pestgedrag, een aanbod van speelkoffers tijdens de speeltijden, een leerlingenraad per vestigingsplaats ...
- In alle klasgroepen zijn er **afspraken en leefregels** die veelal positief geformuleerd zijn. Vaak zijn er afspraken over het bijsturen van ongewenst gedrag en conflicthantering (herstelgesprekken).
- In Het Paalbos zijn er meer kansen om op een actieve manier sociaal vaardig met elkaar te leren omgaan. De weekopener en -afsluiting (“ik voel me goed”) hebben nadrukkelijke bedoelingen in dit verband. Ook de variatie in werk- en groeperingsvormen biedt er regelmatig kansen om op positieve wijze met elkaar te leren omgaan.
- De keuze van de school om de sociale vaardigheden zoveel mogelijk geïntegreerd te benaderen, is positief. Een minimaal en herkenbaar **referentiekader** zou voor de kinderen wellicht een bijkomende handreiking kunnen betekenen. Sommige leraren hanteren daarvoor nog sleutelwoorden uit de vroegere methode.

- De school **rapporteert** aan de ouders over de sociaal-emotionele ontwikkeling. In de eerste vestiging gebeurt dit met niveauscores voor een aantal aspecten zoals 'initiatief', 'zelfvertrouwen', 'motivatie' ... Die indeling leunt nauwer aan bij de sociaal-emotionele ontwikkeling dan bij de eindtermen van sociale vaardigheden. In de tweede vestiging rapporteren de leraren met een (soms uitgebreide) schriftelijke feedback en tips. Inhoudelijk steunt dit nog niet op afgesproken criteria.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De klasleraren staan in voor de **eerstelijnszorg**. Ze hebben aandacht voor tijdelijke leermoeilijkheden en trachten hieraan te verhelpen door te voorzien in extra oefeningen, tempodifferentiatie, verlengde instructie ...
- In de eerste vestiging kunnen bijkomende afspraken over **klasmanagement** de systematiek van die eerstelijnszorg nog vergroten. In Het Paalbos is er een doordachte aanwending van het lestijdenpakket met het oog op een optimale leerbegeleiding.
- In de meeste klassen zijn er wekelijks een paar lestijden waarop de klastitularissen een beroep kunnen doen op ondersteuning van **GOK-leraren**. De school streeft naar een maximale doeltreffendheid van die ondersteuning door geen GOK-leraren in te zetten in kleinere groepen of groepen die hulp krijgen van een kinderverzorgster.
- De ondersteuning door de GOK-leraren steunt meestal op voorafgaandelijk overleg. Dit is niet altijd het geval waardoor een optimale voorbereiding moeilijker wordt. De nood van de kinderen of de aard van de problemen zijn het uitgangspunt om te bepalen hoe er samengewerkt wordt of hoe de taken verdeeld worden. De hulp kan zowel klasintern of klasextern verlopen. Afhankelijk van de problematiek begeleidt de titularis of de GOK-leraar de kinderen met problemen. Soms begeleiden ze samen om meer individuele hulp te kunnen bieden bij onder meer lessen techniek of metend rekenen.
- In het **kleuteronderwijs** steunen de leraren op **observaties** om na te gaan in welke mate de kinderen bepaalde inzichten of vaardigheden beheersen. De vaststellingen leiden tot gerichte interventies. Het ontbreekt echter aan criteria over frequentie, inhoud en normering van deze observaties. Die steunen nog te eenzijdig op de ervaring en de intuïtie van de leraren. Er is in het kleuteronderwijs geen kindvolgsysteem waarin de vorderingen overzichtelijk vastgelegd worden.
- De oudste kleuters leggen **schoolrijpheidsproeven** af. De resultaten zijn meestal een bevestiging van wat de leraren al weten. Ze betekenen vaak een bijkomend argument tijdens oudercontacten.
- In het **lager onderwijs** peilen de leraren twee maal per jaar met genormeerde testen van Nederlands en wiskunde naar de leervorderingen bij alle kinderen. De resultaten zijn een bijkomende argumentatie om het overleg over de leerlingen te stofferen. Analyse ervan leidt regelmatig tot interventies en/of differentiatie. De resultaten worden digitaal bijgehouden, maar de evolutie op langere termijn is minder overzichtelijk.

- De school centraliseert alle **relevante info** over leerproblemen op een digitaal platform. De zorgcoördinator beheert dit en heeft toegang tot alle info. Het valt op dat ze alle kinderen goed kent. Ook de directeur heeft ruime aandacht voor de kinderen. Zij staat in voor de verslaggeving van het multidisciplinair overleg en overlegt wekelijks met de zorgcoördinator.
- De leraren **signaleren** leerproblemen aan de zorgcoördinator via het digitaal platform. De leraren ervaren dit als een efficiënte en snelle werkwijze. Kanttekening hierbij is dat de aanmeldingfiche minder gebruikt wordt. Daardoor is er minder nadrukkelijke aandacht voor wat de leraren zelf al ondernamen om aan het probleem te verhelpen en hun eerstelijnszorg vorm gaven.
- Voor elke klas is er drie maal per jaar een **multidisciplinair overleg**. Daarop worden de vorderingen en problemen van alle leerlingen besproken en wordt afgesproken of en welke maatregelen moeten genomen worden. De zorgcoördinator is de spilfiguur van dit overleg. Indien nodig contacteert ze voorafgaandelijk of na het overleg ouders en/of externe hulpverleners of diensten. Bij dringende individuele problemen wordt een bijkomend multidisciplinair overleg gepland.
- Het multidisciplinair overleg leidt tot **afspraken** voor de leerbegeleiding van individuele kinderen. Naargelang de noden zijn dit onder meer begeleidingsmaatregelen voor leerproblemen, leerinhoudelijke afbakening voor leerlingen die in het secundair onderwijs naar 1B zullen gaan, het aanbieden van hulpmiddelen, gesprekken met ouders ...
- De leraren registreren relevante info van op de **oudercontacten** op een afzonderlijke lijst die over de schooljaren bijgehouden wordt. Sommige leraren maken een voorbereiding voor die oudercontacten wat de doelgerichtheid ervan verhoogt. Bij de overgang naar een volgend schooljaar houden de leraren van opeenvolgende groepen **overgangsgesprekken**.
- De directie overlegt met het **centrum voor leerlingenbegeleiding** met als doel de samenwerking te optimaliseren.
- De school koos binnen haar **GOK-werking** voor het thema doorstroming en oriëntering. Ze ondernam in dit verband diverse initiatieven om zicht te krijgen op de leerlingenresultaten in het vervolgonderwijs en houdt hiermee rekening voor het verdere beleid.
- Het aandeel leerlingen met **leerachterstand** staat in verhouding met de instroomkenmerken. Een deel van die leerlingen stromen pas in nadat ze hun lager onderwijs in een andere school startten of daar leerachterstand opliepen.
- De school telt vier procent leerlingen met **leervoorsprong**. Ze maakt bewust een onderscheid tussen leerlingen met leervoorsprong en hoogbegaafden en houdt daarmee rekening in de begeleiding van die kinderen. Leerlingen die nood hebben aan meer uitdaging worden opgenomen in de regenboogklas. De school steunt daarbij op een signaleringslijst om na te gaan of dit gegrond is.
- Diverse teamleden volg(d)en **nascholingen** in verband met leerproblemen, hoogbegaafdheid en/of zorg.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Nihil

4.1.2 Sociale en emotionele begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De leraren hebben veelal ruime aandacht voor het **sociaal-emotioneel functioneren** van de kinderen. In alle groepen screenen ze ook periodiek het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen. De kinderen van het lager onderwijs krijgen de kans om daarbij een eigen inbreng te hebben door een zelfevaluatie. Veelal houden de leraren rekening met deze screenings in zowel hun dagelijkse praktijk als tijdens overlegmomenten.
- De leraren van vooral, maar niet uitsluitend, het kleuteronderwijs en de vestiging Paalbos voorzien onthaalgesprekken, plannings- en terugblikmomenten of andere systemen waarbij expliciet gepeild wordt naar wat er bij de kinderen leeft. Dit biedt regelmatig waardevolle informatie over hun sociaal-emotioneel functioneren. In sommige gevallen is dit deels sturend voor het onderwijsleerproces.
- De keuze om vanaf dit schooljaar de focus te verleggen naar een geïntegreerd streven naar de ontwikkeling van de **sociale vaardigheden** is positief. Dit moet echter nog geëvalueerd worden met het oog op eventueel bijkomende afspraken. Diverse aanwezige voorbeelden van goede praktijk kunnen hierbij inspirerend werken.
- Het **school- en klasklimaat** dragen bij tot het welbevinden. Allerlei schoolafspraken, acties en gewoontes zorgen voor een overwegend stimulerende en rustige leefomgeving. Voorbeelden daarvan zijn onder meer de 'vriendjesweek', het voeren van herstelgesprekken na conflicten, een stappenplan rond straffen, slaapruimtes voor de jongste kleuters ... Individuele leraren nemen soms bijkomende initiatieven zoals het gebruik van beloningssystemen of klaspoppen.
- De individuele '**kindercontacten**' van de klastitularissen met elk van hun kinderen leveren ongetwijfeld bijkomende waardevolle info op over het sociaal-emotioneel functioneren.
- De school spant zich in om **relevante info** aan elkaar door te geven. Overgangsgesprekken, het digitaal platform, info over oudercontacten, informeel en formeel overleg ... dragen hiertoe bij.
- De leraren signaleren grotere problemen van sociaal-emotionele aard aan de **zorgcoördinator**. Indien nodig contacteert ze voorafgaandelijk of na het multidisciplinair overleg ouders en/of externe hulpverleners of diensten. Op dit overleg worden de sociaal-emotionele problemen van leerlingen besproken en wordt afgesproken welke maatregelen kunnen genomen worden en wie daarvoor instaat.
- Bij dringende individuele problemen wordt een bijkomend multidisciplinair overleg gepland.
- De zorgcoördinator heeft toegang tot alle info met betrekking tot de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Zij fungeert als coördinator, interne deskundige en vertrouwenspersoon op dit terrein.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Nihil

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De vorige schooldoorlichting van vier jaar geleden mondde uit in een gunstig advies. De aanpak van de directie, die toen minder dan één jaar haar functie op deze school uitoefende, was daarbij een bepalend element. Haar aanpak bleek **doelgericht, doeltreffend, ondersteunend en gericht op een effectieve schoolontwikkeling**.
- Die trend wordt met de huidige doorlichting bevestigd. Een ruim deel van de toen geformuleerde aandachtspunten zijn met succes aangepakt. Het team getuigt dat de inbreng van de directie daarbij groot is. Er is een hoge mate van **tevredenheid** over haar concrete verwachtingen en sturing, haar menselijke aanpak en haar daadkracht.
- De directeur houdt de vinger aan de pols. Ze spant zich in om zicht te krijgen op het naleven van afspraken en op het functioneren van leraren. Ook haar systematische aanwezigheid in de tweede vestiging, bij het multidisciplinair overleg en op de klasvloer dragen bij tot de kwaliteit van haar leiderschap.
- Het schoolbeleid is **democratisch**. Leraren worden uitgenodigd om te participeren en mee na te denken over de beleidsopties. De resultaten van tevredenheidsonderzoeken onder leraren, ouders en leerlingen worden ernstig genomen en zo nodig meegenomen in de verdere prioriteitenplanning. Recent konden de teamleden het leiderschap zelf evalueren.
- Bij innovaties zorgt het schoolbeleid voor **materiële en inhoudelijke ondersteuning**. Illustratief hiervoor zijn onder meer de nieuwsbrieven, info vanuit nascholingen die wordt verspreid, teamgerichte nascholingen, coördinatie van het onderwijs voor de topsportleerlingen en van de prioriteit techniek, het voorzien van budgetten en lokalen voor het leerdomein techniek, de uitbouw van het digitaal platform en het voorzien van laptops voor leraren, de gestage invoering van digiborden, de aanschaf van onderwijspakketten ...
- De besluitvorming en schoolontwikkeling steunen op een **ondersteunend netwerk** van formeel en informeel **overleg**. Dit is een sterk punt van de school. Alle teamleden zijn goed op de hoogte van het wat en waarom van de genomen opties. Er is overleg per vestiging, per graad, voor het kleuteronderwijs, per leerjaar ...
- De kwaliteit van het overleg is mee bepalend voor het ontwikkelen van een schooleigen **visie**. De school gaat in op nieuwe inzichten en tendensen, maar ze gaat daarbij doordacht en **planmatig** te werk. Dit is onder meer het geval bij de invoering van nieuwe onderwijspakketten, de taalinitiatie Frans, de leerplanbewaking, de GOK-werking ...
- De **GOK-werking** zelf is kwaliteitsvol en geïntegreerd in de totale schoolontwikkeling. De acties situeren zich vooral op school- en leerlingenniveau. De aanwending van de GOK-lestijden is vooral ondersteunend voor leraren en leerlingen.
- De teamleden hebben doorgaans een goed zicht op de **sterke en zwakke punten** van de school. Als sterke punten vernoemen ze vooral de begeleiding van de leerlingen en de overlegkracht van het team. Als verbeterpunt verwijzen ze meest naar de evaluatiepraktijk, naar de rapportering en naar de profilering van de vestiging Daverlo.
- Bij innovaties op leerinhoudelijk vlak is het **leerplan het referentiekader** bij uitstek. De school maakt eveneens werk van interne kwaliteitszorg op basis van genormeerde outputmeting. De combinatie van beide zorgt voor een degelijke interne leerinhoudelijke kwaliteitszorg.
- De schoolontwikkeling is geënt op een **prioriteitenplanning**. De actieplannen getuigen van respect voor de eigenheid van de vestigingsplaatsen en voor de draagkracht van het team.

- In de vestigingsplaats Daverlo kan meer werk gemaakt worden van een duidelijke **profilering** als autonome basisschool. De vestiging Paalbos heeft een duidelijker profiel en schoolvisie.
- De inspectie ging in het kader van een beleidsonderzoek na of de school een **talenbeleid** voert en wat de effecten daarvan zijn. De school heeft hiervoor een plan dat op participatieve wijze wordt geconcretiseerd. De school staat op dit vlak aan het begin van een ontwikkelingstraject waarbij de leraren door zelfevaluatie de klaspraktijk zullen bijsturen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplangerichtheid in het kleuteronderwijs.
- De leerplangerichtheid voor wereldoriëntatie en voor de leergebiedoverschrijdende thema's in het lager onderwijs.
- De systematiek om de inbreng van de kleuters in de thema's te stimuleren.
- Het dynamisch onderwijsaanbod in het kleuteronderwijs.
- De inspanningen en systematiek om het leerdomein techniek in de school- en klaspraktijk gezamenlijk te implementeren.
- De initiatieven om de leerlingen met leervoorsprong en de hoogbegaafde leerlingen een aangepast aanbod te geven.
- De analyse van outputgegevens en de bijstellingen in het onderwijsaanbod op basis van die analyse.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van leerlingen als voorwaarde voor het leren.
- De doeltreffende ondersteuning door GOK-leraren en ambulante teamleden.
- Het benutten van gevarieerde werk- en groeperingsvormen met het oog op zelfsturing in de vestiging Paalbos.
- De kwaliteitsvolle coördinatie en ondersteuning van de begeleiding van leerlingen door de zorgcoördinator.
- De organisatie van de individuele 'kindercontacten'.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De coördinerende, stimulerende en planmatige sturing en ondersteuning door de directie.
- De professionele en collegiale ingesteldheid van de teamleden, de meerwaarde van het intern overleg en de participatieve besluitvorming.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het opgezette traject rond sociale vaardigheden in het lager onderwijs verder zetten, evalueren en komen tot afspraken om de verticale samenhang en gradatie te verzekeren.
- In de vestiging Daverlo meer aandacht besteden aan probleemoplossend denken en realistisch wiskundeonderwijs.

- In de vestiging Daverlo de thematische benadering van wereldoriëntatie in voldoende mate garanderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De observaties in het kleuteronderwijs enten op inhoudelijke en graduele criteria.
- De ontwikkeling van de kleuters op langere termijn meer zichtbaar registreren.
- In het lager onderwijs van de vestiging Daverlo ernaar streven om de eerstelijnszorg van de groepsleraren te systematiseren op basis van afspraken over binnenklasdifferentiatie.
- In het lager onderwijs van de vestiging Daverlo ernaar streven om gevarieerde werken groeperingsvormen bewuster te benutten met als doel meer aandacht te besteden aan het proces van het onderwijs.
- De geplande prioriteit rond rapporteren koppelen aan afspraken over een brede evaluatiepraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid:

- nihil

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Francis Vandenbroucke

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: